

Súd: Okresný súd Malacky
Spisová značka: OT/47/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1620010249
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erik Tomus
ECLI: ECLI:SK:OSMA:2020:1620010249.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Malacky, samosudcom JUDr. Erikom Tomusom, v trestnej veci obžalovaného B. J., pre prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona, na hlavnom pojednávaní konanom dňa 23. septembra 2020 v Malackách, takto

r o z h o d o l :

Obžalovaný:

B. J., narodený XX. W. XXXX v Z., trvale bydliskom ul. I. č. XXX/XXX, XXX XX M.,

sa uznáva vinným, že

v čase o 15.20 h. dňa 21.05.2020 viedol po Hlavnej ulici v meste Stupava osobné motorové vozidlo zn. O. XXXXX, EČ: BL-XXXMF, kde pred domom č. XXXX/X narazil do zadnej časti pred ním stojaceho motorového vozidla zn. T. R., EČ: BN-XXXCB, na ktorom spôsobil škodu vo výške 1.500 €, na základe čoho ho hliadka ODI Malacky podrobila dychovej skúške na prítomnosť alkoholu v dychu, pričom mu bola meračom AlcoQuant 6020, číslo A410143, zistená hodnota 1,06 mg/l alkoholu v dychu,

teda

v stave vylučujúcom spôsobilosť, ktorý si privedil vplyvom návykovej látky, vykonával činnosť, pri ktorej by mohol ohroziť život alebo zdravie ľudí, alebo spôsobiť značnú škodu na majetku,

čím spáchal

prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona.

Za to sa mu
ukladá

podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona s poukazom na § 36 písm. l) Trestného zákona a § 38 ods. 3 Trestného zákona, trest odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) mesiacov.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona sa obžalovanému výkon trestu odňatia slobody podmienene odkladá.

Podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona sa obžalovanému určuje skúšobná doba vo výmere 2 (dva) roky.

Podľa § 50 ods. 2 Trestného zákona sa obžalovanému ukladá povinnosť, aby v skúšobnej dobe podľa svojich schopností nahradil škodu spôsobenú trestným činom.

Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona sa obžalovanému ukladá trest zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel všetkých druhov na dobu 3 (tri) roky.

Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku súd obžalovanému ukladá povinnosť nahradiť poškodenému G. N., narodenému XX. X. XXXX v Z. nad Z., trvale bydliskom ul. M. č. XXXX/X, XXX XX Z. nad Z., škodu vo výške 1.500,- eur.

o d ô v o d n e n i e :

Prokurátor Okresnej prokuratúry Malacky podal dňa 23. mája 2020 Okresnému súdu Malacky obžalobu z 23. mája 2020, č. 2Pv/201/20/1106-7, na B. J., pre prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona, na tom skutkovom základe, ako je to uvedené vo výrokovvej časti rozsudku.

Na hlavnom pojednávaní konanom dňa 23. septembra 2020 obžalovaný po poučení o svojich právach a povinnostiach urobil vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. b) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestného poriadku, v znení neskorších predpisov (ďalej len Trestný poriadok), že je vinný zo spáchania skutku uvedeného vo výroku tohto rozsudku. Vzhľadom na vyhlásenie obžalovaného súd postupoval primerane podľa § 333 ods. 3, písm. c), d), f), g) a h) Trestného poriadku a vo vzťahu k tomuto skutku zisťoval, či obžalovaný:

- c) rozumie, čo tvorí podstatu skutku, ktorý sa mu kladie za vinu, na čo obžalovaný odpovedal: Áno.
- d) bol ako obžalovaný poučený o svojich právach, najmä o práve na obhajobu, či mu bola daná možnosť na slobodnú voľbu obhajcu a či sa s obhajcom mohol radiť o spôsobe obhajoby, na čo obžalovaný odpovedal: Áno.
- f) rozumie právnej kvalifikácii skutku, ako trestného činu, na čo obžalovaný odpovedal: Áno.
- g) bol oboznámený s trestnými sadzbami, ktoré zákon ustanovuje za trestný čin kladený mu za vinu, na čo obžalovaný odpovedal: Áno.
- h) sa dobrovoľne priznal a uznal vinu za spáchaný skutok, ktorý sa v obžalobe kvalifikuje ako určitý trestný čin, na čo obžalovaný odpovedal: Áno.

Súd na základe vyhlásenia obžalovaného o uznaní viny a jeho kladných odpovedí na otázky uvedené v § 333 ods. 3 písm. c), d), f), g) a h) Trestného poriadku, prijal toto vyhlásenie obžalovaného o uznaní viny zo skutku uvedeného vo výroku tohto rozsudku a zároveň vyhlásil, že dokazovanie v rozsahu, v akom obžalovaný priznal spáchanie skutku, sa nevykoná. Súd preto uznal obžalovaného za vinného zo spáchania prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona, na skutkovom základe uvedenom vo výrokovvej časti tohto rozsudku.

Súd vzhľadom na prijatie vyhlásenia obžalovaného podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku vykonal dokazovanie len ohľadom trestu a náhrady škody, a to oboznámením, resp. prečítaním záznamu dopravnej nehody č. I. 16 - 22, zápisnice o obhliadke miesta činu vrátene fotodokumentácie plánu miesta a náčrtku č. I. 23 - 30, odborného vyjadrenia ku škode č. I. 34, výpisu z ústrednej evidencie priestupkov Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. I. 37 - 38, evidenčnej karty vodiča z 22. septembra 2020, aktualizovaného odpisu registra trestov a centrálnej evidencie správnych deliktov a priestupkov z 23. septembra 2020.

V súvislosti s výrokom o treste je primárne nevyhnutné uviesť, že Trestný zákon vo svojich ustanoveniach, najmä v ustanoveniach deklarujúcich zásady ukladania trestov, poskytuje ochranu spoločnosti pred trestnými činmi v podobe trestov a to tak, že trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradiť od páchania trestných činov za súčasného vyjadrenia morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou. Keďže uvedený cieľ, t. j. zabránenie v ďalšom páchaní trestnej činnosti zároveň napĺňa aj ochranu spoločnosti, treba mať pri voľbe druhu trestu a jeho výmery túto skutočnosť vždy na zreteli.

Všetky okolnosti prípadu však treba nielen zisťovať, ale aj objektívne, t. j. bez preceňovania alebo podceňovania niektorých z nich komplexne hodnotiť a mať pritom na zreteli, že bližšie sú konkretizované v ďalších ustanoveniach Trestného zákona, najmä v ustanoveniach o poľahčujúcich a priťažujúcich

okolnostiach (§ 36 Trestného zákona a § 37 Trestného zákona) a v ustanoveniach upravujúcich zásady ukladania trestov (§ 34 Trestného zákona).

Vo všeobecnosti súd konštatuje, že pri ukladaní trestu musí súd v prvom rade vychádzať zo závažnosti spáchaného trestného činu. Závažnosť trestného činu určuje sám zákonodarca a to stanovením rozpätia trestnej sadzby a tým, že jednotlivé trestné činy, podľa stanovenej trestnej sadzby a formy zavinenia, zaraďuje medzi prečiny, zločiny, prípadne obzvlášť závažné zločiny. Tomuto zaradeniu potom zodpovedá buď možnosť súdu ukladať rôzne druhy trestov (napríklad alternatívnych, nespojených s odňatím slobody), prípadne povinnosť súdu uložiť len trest odňatia slobody.

Súd pri ukladaní trestu obžalovanému vychádzal zo závažnosti prečinu, z ktorého bol obžalovaný uznaný vinným a ktorú určuje už zákonodarca stanovením rozpätia trestnej sadzby, pričom v danom prípade je výška trestnej sadzby stanovená zákonom (§ 289 ods. 1 Trestného zákona) v rozpätí až na 1 rok.

Stanovením rozpätia trestnej sadzby zaradil zákonodarca tento trestný čin - prečin medzi menej závažné trestné činy, čo možno vyvodiť z toho, že za jeho spáchanie nemusí súd povinne ukladať trest odňatia slobody (§ 34 ods. 6 Trestného zákona argumentum a contrario). Trestom odňatia slobody sa tu má na myslieť nielen jeho nepodmienečná forma, ale aj prípadné podmienečné odloženie výkonu trestu odňatia slobody. Súd za spáchanie prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona môže preto uložiť dokonca len samostatné alternatívne tresty ako napríklad peňažný trest, trest povinnej práce, trest zákazu činnosti a podobne, a to samozrejme aj za podmienky, že páchatelovi bol pod vplyvom alkoholu.

Z uvedených skutočností preto súd uzatvára, že prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona nie je podľa zákonodarcu tak typovo závažným trestným činom, aby určil súdu povinnosť ukladať pri ňom trest odňatia slobody, prípadne len nepodmienečný trest odňatia slobody a to dokonca ani za situácie, ak bola páchatelovi nameraná hodnota presahujúca 2 promile alkoholu v krvi. Ak by zákonodarca chcel, aby v takýchto prípadoch mohol alebo mal byť ukladaný len nepodmienečný trest odňatia slobody, celkom určite by to priamo v Trestnom zákone stanovil tak, aby už zo stanovenej trestnej sadzby, v prípade uloženia trestu odňatia slobody, vyplývala nemožnosť uloženia iného, než nepodmienečného trestu odňatia slobody. Keďže sa tak v prípade prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona nestalo, nemožno výšku hladiny alkoholu (napr. nad 2 promile), pod vplyvom ktorého bol páchatel pri šoférovaní motorového vozidla, považovať za okolnosť, ktorá, bez ďalšieho, obligatórne (vždy a za akýchkoľvek okolností) znamená uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody.

Súd pri zvažovaní druhu trestu, ktorý bolo nutné uložiť obžalovanému za spáchanie skutku, vychádzal okrem závažnosti spáchaného prečinu aj z toho, že nepodmienečný trest odňatia slobody je trest ultima ratio (posledná a krajná možnosť), ktorý môže súd uložiť len vtedy, ak iné druhy trestov, prípadne iné formy trestu odňatia slobody, nemôžu celkom zjavne viesť k náprave obžalovaného.

Súd vyhodnotil kritériá, ktoré sú uvedené v ustanovení § 34 ods. 4 Trestného zákona a ktoré sú fakticky vyjadrením znakov skutkovej podstaty trestného činu a to objektívnej stránky (spôsob spáchania činu a jeho následok), subjektívnej stránky (zavinenie a pohnútky), subjektu (osoba páchatel'a) a ďalej tiež príťažujúcich a poľahčujúcich okolností ako aj pomerov páchatel'a a možnosťami jeho nápravy.

Pokiaľ ide o spôsob spáchania činu a jeho následok, tak súd konštatuje, že obžalovaný viedol motorové vozidlo v čase, keď bol značne pod vplyvom alkoholu a keď musel objektívne vedieť, že má výrazne znížené schopnosti na vedenie motorového vozidla. Z hľadiska následku je treba zdôrazniť, že v prípade prejednávaneho prečinu ide o ohrozovací trestný čin, ktorý je dokonaný započatím vykonávania zakázaného konania za súčasného naplnenia niektorého z alternatívnych znakov - možnosť ohrozenia života či zdravia ľudí alebo možnosť spôsobenia značnej škody na majetku. Nebezpečenstvo hroziace chráneným záujmom nemusí byť bezprostredné a konkrétne, stačí vzdialená možnosť poruchy vyplývajúca z vykonávania zakázanej činnosti, pričom z hľadiska naplnenia znakov tohto trestného činu je bezvýznamné, že páchatel' vykonával v stave vylučujúcom spôsobilosť zakázanú činnosť inak bez závad (napr. viedol motorové vozidlo a nespôsobil žiadnu nehodu). So spôsobom spáchania činu a spôsobeným následkom pritom veľmi úzko súvisí aj miera zavinenia obžalovaného, keď si za volant motorového vozidla sadol pod vplyvom alkoholu úmyselne.

Zároveň musí súd konštatovať, že obžalovaný po spáchaní skutku do času odsúdenia obžalovaného okresným súdom nebol súdne trestaný; v minulosti - pred 25 rokmi bol odsúdený trestným rozkazom vtedajšieho Obvodného súdu Bratislava II z 01. augusta 1995, sp. zn. 5T/48/1995, za spáchanie trestného činu porušovania autorského práva, za čo mu bol uložený v podstate najnižší možný podmienený trest, v rámci ktorého sa osvedčil a od 14. januára 1997 sa na neho hľadí, akoby nebol odsúdený. Čo sa týka priestupkov, z evidenčnej karty vodiča vyplýva, že vodičský preukaz bol obžalovanému vydaný 20. apríla 1994, a odvtedy až do času odsúdenia obžalovaného okresným súdom, teda za 26 rokov, sa obžalovaný dopustil spáchania 6 priestupkov, pričom ale pri 5 priestupkoch spôsob ich spáchania nie je hodnotený ako závažný, nebola pri žiadnom z nich spôsobená dopravná nehoda a ani pri nich nebol prítomný alkohol u obžalovaného; sankcionovaný bol len pokutami do 150,- eur, hoci v inej časti evidenčnej karty vodiča je z roku 2008 u obžalovaného evidovaný zákaz šoférovania na 9 mesiacov pre skutok za prítomnosti alkoholu.

Súd u obžalovaného zistil 1 poľahčujúcu okolnosť spočívajúcu v priznaní sa k spáchaniu trestného činu [§ 36 písm. l) Trestného zákona]. V predchádzajúcom odseku uvedené okolnosti viedli k nepriznaniu poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. j) Trestného zákona. Zároveň súd nezistil žiadnu priťažujúcu okolnosť. U obžalovaného teda prevažuje pomer poľahčujúcich okolností nad priťažujúcimi v pomere 1:0. V zmysle § 38 ods. 3 Trestného zákona súd znížil hornú hranicu trestnej sadzby odňatia slobody o 1/3, pričom základom na zníženie trestnej sadzby je rozdiel medzi hornou a dolnou hranicou zákonom ustanovenej trestnej sadzby, t. j. z 1 roka na 8 mesiacov; takýmto spôsobom dospel súd k trestnej sadzbe až 8 mesiacov.

Súd pri ukladaní druhu a výšky trestu vychádzal z okolností prípadu, teda najmä z toho, že obžalovaný sa dopustil stíhaného trestného činu tak, že jazdil značne pod vplyvom alkoholu (1,06 mg/l alkoholu v dychu), pričom obžalovaný vedel, že vedie motorové vozidlo po tom, ako užil alkoholické nápoje. Obžalovaný teda vedome ignoroval pravidlá cestnej premávky (zákon č. 8/2009 Z. z.), ktoré zakazujú vodičom jazdu bezprostredne potom, ako užívali alkoholické nápoje, respektíve v prípadoch, kedy by mohli byť ešte ovplyvnení alkoholickými nápojmi. Z tohto pohľadu je bez významu, aké okolnosti ho k vedomému porušeniu zákazu viesť motorové vozidlá pod vplyvom alkoholických nápojov viedli (relevantnou okolnosťou by bolo len konanie v krajnej núdzi, o krajnú núdzu však v posudzovanom prípade celkom zjavne nešlo).

Pokiaľ ide o jazdu obžalovaného pod vplyvom alkoholu, tak výška nameranej hodnoty alkoholu v dychu (cez 2 promile) bola tak vysoká, že vylučovala spôsobilosť obžalovaného riadne sa venovať riadeniu vozidla a dostatočne rýchlo reagovať na iných prípadných účastníkov cestnej premávky. Súd v tejto súvislosti pripomína judikatúru Najvyššieho súdu, podľa ktorej vedenie motorového vozidla vodičom, ktorý požil väčšie množstvo alkoholu, je potrebné považovať za činnosť, kde možnosť ohrozenia chránených záujmov vyplýva už z povahy vozidla, ktoré svojou váhou a motorickou silou môže spôsobiť vážne deštruktívne účinky (R I/1966). V súdnej praxi sa pritom spravidla považuje za trestný čin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky taký stupeň opojenia vodiča alkoholom, ak je vodičovi v čase jazdy nameraná hladina alkoholu najmenej 1 promile (R 12/1985). Alkohol je pritom, vo všeobecnosti, považovaný za návykovú látku, ktorá je spôsobilá nepriaznivo ovplyvniť psychiku človeka alebo jeho ovládacie alebo rozpoznávacie schopnosti alebo sociálne správanie (§ 130 ods. 5 Trestného zákona).

Vyhodnotením všetkých uvedených okolností súd dospel k záveru, že pre nápravu obžalovaného nebude stačiť len uloženie alternatívneho trestu, nespojeného s trestom odňatia slobody. Toto konštatovanie súdu je založené na skutočnosti, že jazda obžalovaného v stave vysokej opitosti bola tak závažná, že bolo len vecou náhody, že obžalovaný svojim nezodpovedným konaním nespôsobil dopravnú nehodu so závažnými následkami u iných účastníkov cestnej premávky, ktorí sami pravidlá cestnej premávky žiadnym podstatným spôsobom neporušili.

Je však nevyhnutné poukázať na (už vyššie spomenutú) typovú závažnosť spáchaného prečinu určenú v Trestnom zákone, ktorá v spojení s poľahčujúcimi okolnosťami, so značne nenarušenou osobou obžalovaného ako aj so správaním sa obžalovaného v období od spáchania skutku do rozhodnutia súdu, kedy nebol odsúdený za iný trestný čin, ani sankcionovaný za priestupok, neumožňuje uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody obžalovanému.

V nadväznosti na uvedené súd považuje za nutné zdôrazniť, že spôsob spáchania činu nie je jediná okolnosť podstatná pre určenie druhu a výmery trestu a preto ju nemožno preceňovať a izolovane z nej vyvodzovať závery pre uloženie trestu. Nie je možné spochybňovať okolnosť, že spoločnosť negatívne a pomerne citlivo vníma vedenie motorových vozidiel nezodpovednými vodičmi pod vplyvom alkoholu, avšak to neznamená, že súd môže rezignovať na zákonné kritériá stanovené pre určovanie druhu a výmery trestu a paušálne ukladať pri takýchto prečinoch nepodmienečné tresty odňatia slobody. Takýto postup možno považovať za neprijateľný a odporujúci zásade individualizácie a spravodlivosti trestu. Pri naznačenom formálnom postupe zo strany súdu by totiž trest prestal byť trestom a stal by sa len zabezpečovacím opatrením.

Súd preto dospel k záveru, že obžalovanému je síce potrebné uložiť trest odňatia slobody (vo výmere 6 mesiacov), avšak pre nápravu obžalovaného postačí odklad jeho výkonu so stanovením primeranej skúšobnej doby (v danom prípade 2 roky), pričom súd obžalovanému uložil povinnosť nahradiť v skúšobnej dobe škodu spôsobenú trestným činom - tzv. prevýchovný podmienený trest odňatia slobody. Výkon uloženého trestu odňatia slobody za daných okolností nie je u obžalovaného nevyhnutný, nakoľko sú splnené podmienky uvedené v ustanovení § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona. Platí, že trest musí byť aj taký, aby odradil iných od páchania trestných činov, v danom prípade odradil iných požívať sústavne alkoholické nápoje bezprostredne pred riadením motorového vozidla. Ukladaný trest preto súd považuje za primeraný prejednávanému prípadu, okolnostiam spáchaného skutku - ku ktorému síce došlo v pracovný deň poobede, avšak v období platnosti viacerých opatrení aj na obmedzenie mobility ľudí, ďalej výške ovplyvnenia alkoholu zo strany obžalovaného, i spôsobeniu škody na cudzom motorovom vozidle. Okrem toho je súd toho názoru, že je potrebné brať na zreteľ aj to, že sám obžalovaný svojim postojom k spáchanému prečinu, svojim životom pred skutkom ako i po ňom, už preukázal určitú nápravu a preto uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody v jeho prípade by bolo neadekvátne, odporujúce zásade ultima ratio tohto trestu ako aj samotnému účelu trestu. U obžalovaného, s výnimkou posudzovaného prípadu a vyššie uvedených v podstate menej závažných 6 priestupkov (a zákazu šoférovania z roku 2008) za obdobie 26 rokov, neboli zaznamenané žiadne ďalšie závažné porušenia právnych noriem, teda v jeho osobe nejde o tzv. narušeného páchatel'a, ktorý by sústavne a súčasne závažným spôsobom ignoroval pravidlá spoločnosti, teda v jeho osobe nejde ani o tzv. dopravného recidivistu, ktorý by dlhodobo, sústavne a závažným spôsobom ignoroval pravidlá cestnej premávky, ale ide o vodiča, ktorá v prípade posudzovaného alkoholu za volantom vybočil v podstate z inak riadne vedeného spôsobu života. Na podporu všetkých uvedených skutočností súd poukazuje na obdobné skutkové veci, rovnako právne kvalifikované, o ktorých rozhodol Krajský súd v Bratislave napr. uznesením z 09. júla 2020, sp. zn. 4To/40/2020, príp. uznesením z 01. októbra 2020, sp. zn. 4To/72/2020.

Uloženie uvedeného trestu súd kombinoval s uložením aj trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá, pretože skutok bol spáchaný práve v súvislosti s jazdou pod vplyvom alkoholu, čo bola podstata skutku, ktorý sa obžalovanému kládol za vinu, a preto súd uložil trest zákazu činnosti na 3 roky, pričom aj vo výmere tohto trestu je zohľadnená výška hladiny alkoholu, pod vplyvom ktorého obžalovaný viedol motorové vozidlo i to, že došlo k poškodeniu cudzieho motorového vozidla.

Pokiaľ ide o výrok o náhrade škody, tak súd uložil obžalovanému povinnosť nahradiť poškodenému G. N. škodu vo výške 1.500,- eur, pozostávajúcu z hodnoty opravy poškodených častí poškodeného motorového vozidla, podľa odborného vyjadrenia, pričom tento nárok na náhradu škody bol uplatnený riadne a včas v prípravnom konaní a zároveň platí, že nebol obžalovaným rozporovaný a preto aj súd túto sumu považoval za nespornú.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti rozhodol súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od oznámenia rozsudku cestou podpísaného súdu na Krajský súd v Bratislave, pokiaľ sa oprávnené osoby nevzdali odvolania po vyhlásení tohto rozsudku. Oznámením rozsudku je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba rozsudok doručiť. Ak sa rozsudok vyhlásil v neprítomnosti takejto osoby, oznámením je až doručenie rozsudku (§ 309 ods. 1 Trestného poriadku). Odvolanie má odkladný účinok. V písomne podanom odvolaní je potrebné

uviesť voči ktorým výrokom rozsudku odvolanie smeruje a či smeruje aj proti konaniu, ktoré rozsudku predchádzalo.